

7.8 Volitelné vzdělávací aktivity

7.8.16 Seminář z výtvarné výchovy

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
0	0	2	2

Charakteristika předmětu

A. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Cílem předmětu je rozšířit, prohloubit, upevnit, systemizovat poznatky a dovednosti žáků nabyté v předmětu Výtvarná výchova. Zušlechtit nabyté interdisciplinární vztahy a vazby k poznatkům z předmětů jako např. Český jazyk a literatura, Dějepis, Základy společenských věd a Hudební výchova. Předmět integruje tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. Seminář je určen především těm žákům, kteří se rozhodli pro studium humanitních oborů, historie, nebo jiného společenskovědního oboru.

Obsah semináře navazuje na povinnou vzdělávací oblast 5.6 Umění a kultura, konkrétně na Výtvarný obor, který rozšiřuje ve vybraných oblastech.

Předmět vybírá z těchto tematických okruhů: - tvůrčí činnosti a jejich přesah;

- komplexní výtvarné procesy a technologie;
- nová média a syntetická umění současnosti;
- umění, umělecké směry a jejich reflexe;
- vybrané kapitoly z dějin výtvarné kultury (vybraní významní umělci a teoretici od 5. století př. n. l. po současnost);

Konkrétní náplň jednotlivých seminářů bude vždy přizpůsobována jak zájmu a požadavkům žáků, tak odborné orientaci jednotlivých pedagogů. Vedle osvojování vědomostí je cílem semináře systematické rozvíjení schopností, tvůrčích dovedností a návyků nezbytných pro vysokoškolské studium a samostatné vzdělávání v oblasti umění a kultury či společenských věd. Tyto dovednosti žáci uplatňují v ústním, písemném a především výtvarném projevu. Výuka vyučovacího předmětu Seminář z výtvarné výchovy se realizuje v odborné učebně výtvarné výchovy, výjimečně pak v prostorách muzeí a galerií vhodných pro rozšíření edukačního procesu.

Organizace výuky:

V semináři se vedle hromadné výuky výrazně uplatňuje individualizovaný přístup k jednotlivým žákům a skupinová výuka v reflexivním dialogu. Žáci se prezentují prostřednictvím samostatně zpracovaných prací a vzájemně své práce porovnávají, komentují a hodnotí. Výjimečně je výuka realizována formou exkurze či besedy. Z hlediska metod převažuje řízený dialog, diskuse, práce s odborným textem, práce s prameny a s mapou (učíme žáky orientovat se v atlasech českých i světových dějin, využívat ke čtení map legendu, propojovat výklad se zachycením historického vývoje v atlasech, vyvozovat průběh historických událostí na základě analýzy map, nalézat souvislosti apod.). Ve vyučovacích hodinách je také využívána audiovizuální technika.

B. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- motivuje žáky k učení ukázkami obrazových materiálů a k osvojení důležitých poznatků pro pochopení významu a přínosu výtvarného umění;
- vhodnou motivací rozvíjí představivost a fantazii žáků;
- vede žáky k samostatnému přístupu při řešení výtvarných úkolů a k učení se prostřednictvím vlastní tvorby;
- vede žáky formou diskuse k zaujímání a vyjadřování svého postoje k vizuálně obraznému vyjádření.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá žákům množství způsobů zpracování úkolů a vede žáky k využití jeho individuálních schopností a nalézání originálních způsobů řešení;
- vede žáky k svobodnému a autonomnímu vyjádření vlastních myšlenek;
- vybízí žáky formou diskuse k vyjádření soudů o kvalitě výtvarných prací;
- klade důraz na souvislosti v umění a sociokulturním prostředí.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k vyjádření a obhájení jejich názoru při hodnocení výsledků práce a k tomu, aby tolerovali názory druhých;
- vede žáky k používání odborného jazyka jako prostředku komunikace a poznání.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky při začlenění skupinové práce k zodpovědnosti za jejich práci ve skupině;
- podporuje v tvořivých činnostech samostatnou i týmovou práci žáků.

Kompetence občanské

Učitel:

- vytváří příležitosti k prezentaci v prostorách školy i na veřejnosti (prezentace projektů, výstavy, webové stránky);
- vede žáky k vnímání a uvědomování si kulturních a duchovních hodnot, významu kulturního dědictví a k toleranci k různorodým kulturním hodnotám;

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- pomáhá odhalit žákům jejich schopnosti a rozvíjet je pomocí školních nebo i celostátních soutěží;
- zapojuje žáky do skupinových, třídních nebo školních projektů a odborně jim pomáhá.

Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu využívání běžně dostupných zařízení pro digitalizaci a medializaci obsahů a forem;
- rozvíjí u žáků podstatné dovednosti pro zpracování a uchovávání digitálního obrazu;

- vede žáky ke zpracování a demonstrování projektů pomocí digitálních aplikací;
- vede žáky k tvůrčímu přístupu a kreativnímu zpracování multimediálních obsahů a forem;
- vytváří příležitosti, které umožní žákům zvolit si k vlastnímu vyjádření formu digitálního obsahu;
- směřuje žáky k systematizaci poznatků a jejich zaznamenání v podobě digitálních textů, obrazů a zvuků;
- vede žáky ke kritickému posouzení kvalit multimediálních a digitálních obsahů a forem;
- vede žáky k aplikování zásad o autorských právech u veškerých typů médií a k dodržování zásad bezpečnosti v digitální komunikaci.

3. ročník

2 hodiny týdně

Tvůrčí činnosti a jejich přesah

Očekávané výstupy

Žák:

- užívá vlastní schémata pro vyjádření myšlenky a její sdílení
- v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky
- komunikuje verbálně i pomocí složitých vizuálních konstrukcí
- umí vlastní práci interpretovat
- při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření

Učivo

Vizuálně obrazné systémy z hlediska poznání a komunikace skrz vlastní tvorbu

Akce využívající přesahů mezi literární, hudební a výtvarnou výchovou

Analýza vlastních i uměleckých děl, hledání charakteristických prostředků, barev, tvarů, kompozice, materiálů

Formování a rozvoj ego potřeb. Interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta

Srovnávání různých rolí a různého postavení umělce v dějinách; porovnávání zdrojů umělecké tvorby, hledání společenského významu a smyslu

Komplexní výtvarné procesy a technologie

Očekávané výstupy

Žák:

- rozlišuje výtvarné techniky a využívá je k vlastní tvorbě
- umí využívat vhodných technologických postupů
- využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své myšlenky

Učivo

Výtvarné techniky:

- tradiční výtvarné techniky a základní;
- technologie; nová média

Umění, umělecké směry a jejich reflexe

Očekávané výstupy

Žák:

- své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci
- na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot
- vhodným způsobem porovnává a hodnotí svou tvorbu a tvorbu jiných autorů

Učivo

Interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta

Uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační

Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci

Vybrané kapitoly z dějin výtvarné kultury

Očekávané výstupy

Žák:

- vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční
- na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci
- objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu

Učivo

Stěžejní umělecká díla a autoři 13. až 19. století

Umělecké slohy a jejich charakteristika

Vybraní významní umělci a teoretici od 5. století př. n. l. po konec 19. století

4. ročník

2 hodiny týdně

Tvůrčí činnosti a jejich přesah

Očekávané výstupy

Žák:

- užívá vlastní schémata pro vyjádření myšlenky a její sdílení
- v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky
- umí rozlišit a popsat nové umělecké formy (performance, happening, street art ad.)
- komunikuje verbálně i pomocí složitých vizuálních konstrukcí
- umí vlastní práci interpretovat
- při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření

Učivo

Vizuálně obrazné systémy z hlediska poznání a komunikace skrz vlastní tvorbu

Akce využívající přesahů mezi literární, hudební a výtvarnou výchovou

Analýza vlastních i uměleckých děl, hledání charakteristických prostředků, barev, tvarů, kompozice, materiálů

Formování a rozvoj ego potřeb.

Interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta

Srovnávání různých rolí a různého postavení umělce v dějinách

Porovnávání zdrojů umělecké tvorby, hledání společenského významu a smyslu

Komplexní výtvarné procesy a technologie

Očekávané výstupy

Žák:

- rozlišuje výtvarné techniky a využívá je k vlastní tvorbě
- umí využívat vhodných technologických postupů
- využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své myšlenky
- rozlišuje a kombinuje umělecké formy

Učivo

Výtvarné techniky:

- tradiční výtvarné techniky a základní technologie
- nová média a jejich technické zpracování
- syntéza uměleckých forem

Nová média a syntetická umění současnosti

Očekávané výstupy

Žák:

- definuje rozdíl mezi happeningem a performance
- je schopen vytvářet jednoduché podoby konceptuální tvorby
- popíše vlastními slovy význam uměleckého posunu a doloží jej na konkrétním příkladu
- je schopen vytvořit audiovizuální a digitální materiál

Učivo

Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci

Forma a obsah uměleckého vyjádření

Umělecký posun, zkratka a schémata

Audiovizuální a digitální média

Umění, umělecké směry a jejich reflexe

Očekávané výstupy

Žák:

- své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci
- na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot
- vhodným způsobem porovnává a hodnotí svou tvorbu a tvorbu jiných autorů

Učivo

Interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta

Uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační;

Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci

Úloha komunikace v uměleckém procesu

Vybrané kapitoly z dějin výtvarné kultury

Očekávané výstupy

Žák:

- vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční
- na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci
- objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu
- samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění
- na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl

Učivo

Umělecký proces a jeho vývoj

Stěžejní umělecká díla a autoři 20. století po současnost

Umělecké styly, směry, hnutí a jejich charakteristika

Vybraní významní umělci a teoretici od 20. století po současnost.